

Αντόνιο Γκράμσι

Μισώ τους αδιάφορους. Πιστεύω ότι το να ζεις σημαίνει **να εντάσσεσαι κάπου**. Όποιος ζει πραγματικά δεν μπορεί να μην είναι πολίτης και ενταγμένος. **Η αδιαφορία είναι αβουλία**, είναι παρασιτισμός, είναι δειλία, **δεν είναι ζωή**. Γι' αυτό μισώ τους αδιάφορους.

Η αδιαφορία είναι **το νεκρό βάρος της ιστορίας**. Η αδιαφορία δρα δυνατά πάνω στην Ιστορία. **Δρα παθητικά, αλλά δρα**. Είναι η μοιρολατρία. Είναι αυτό που δεν μπορείς να υπολογίσεις. Είναι αυτό που διαταράσσει τα προγράμματα, που ανατρέπει τα σχέδια που έχουν κατασκευαστεί με τον καλύτερο τρόπο. Είναι η κτηνώδης ύλη που πνίγει την ευφυΐα. Αυτό που συμβαίνει, το κακό που πέφτει πάνω σε όλους, συμβαίνει γιατί η μάζα των ανθρώπων απαρνείται τη βούλησή της, αφήνει να εκδίδονται νόμοι που μόνο η εξέγερση θα μπορέσει να καταργήσει, αφήνει να ανέβουν στην εξουσία άνθρωποι που μόνο μια ανταρσία θα μπορέσει να ανατρέψει.

Μέσα στη σκόπιμη απουσία και στην αδιαφορία λίγα χέρια, που δεν επιτηρούνται από κανέναν έλεγχο, υφαίνουν τον ιστό της συλλογικής ζωής, και η μάζα είναι σε άγνοια, γιατί δεν ανησυχεί.

Φαίνεται λοιπόν σαν η μοίρα να συμπαρασύρει τους πάντες και τα πάντα, φαίνεται σαν η Ιστορία να μην είναι τίποτε άλλο από ένα **τεράστιο φυσικό φαινόμενο, μια έκρηξη ηφαιστείου, ένας σεισμός όπου όλοι είναι θύματα, αυτοί που τον θέλησαν κι αυτοί που δεν τον θέλησαν, αυτοί που γνώριζαν κι αυτοί που δεν γνώριζαν, αυτοί που ήταν δραστήριοι κι αυτοί που αδιαφορούσαν**.

Κάποιοι κλαψουρίζουν αξιοθρήνητα, άλλοι βλαστημάνε χυδαία, αλλά κανείς ή λίγοι αναρωτιούνται: **αν είχα κάνει κι εγώ το χρέος μου, αν είχα προσπαθήσει να επιβάλω**

τη βούλησή μου, **θα συνέβαινε αυτό που συνέβη;**

Μισώ τους αδιάφορους και γι' αυτό: γιατί με ενοχλεί το κλαψούρισμά τους, κλαψούρισμα **αιωνίων αθώων**. Ζητώ να μου δώσει λογαριασμό ο καθένας απ' αυτούς με ποιον τρόπο έφερε σε πέρας το καθήκον που του έθεσε και του θέτει καθημερινά η ζωή, **γι' αυτό που έκανε και ειδικά γι' αυτό που δεν έκανε**. Και νιώθω ότι μπορώ να είμαι αδυσώπητος, ότι δεν μπορώ να χαλαλίσω τον οίκτο μου, ότι δεν μπορώ να μοιραστώ μαζί τους τα δάκρυά μου.

Είμαι ενταγμένος, ζω, νιώθω ότι στις συνειδήσεις του χώρου μου **ήδη πάλλεται η δραστηριότητα της μελλοντικής πόλης**, που ο χώρος μου χτίζει. Και μέσα σ' αυτήν την πόλη η κοινωνική αλυσίδα δεν βαραίνει τους λίγους, μέσα σ' αυτήν κάθε συμβάν δεν οφείλεται στην τύχη, στη μοίρα, μα είναι ευφυές έργο των πολιτών. Δεν υπάρχει μέσα σ' αυτήν κανείς που να στέκεται να κοιτάζει από το παράθυρο ενώ οι λίγοι θυσιάζονται, κόβουν τις φλέβες τους.

Ζω, είμαι ενταγμένος. Γι' αυτό μισώ αυτούς που δεν συμμετέχουν, μισώ τους αδιάφορους.

11 Φεβρουαρίου 1917

Αντόνιο Γκράμισι